

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER TRAFİK VE SÜRÜCÜ EĞİTİMLERİNDE İŞARET DİLİ

MODÜL:
6. TRAFİKTE TEHLİKE, ZARAR VE RİSK ALGISI

ETKİNLİK:
6.1. İNCİNEBİLİR YOL KULLANICILARI VE RİSKLER

**Co-funded by
the European Union**

"Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them."

"Avrupa Birlięi tarafından finanse edilmiştir. Ancak burada ifade edilen g r ş ve d ş nceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birlięi'nin veya Avrupa Eğitim ve K lt r Y r tme Ajansı'nın (EACEA) g r şlerini yansıtmayabilir. Ne Avrupa Birlięi ne de EACEA bu g r şlerden sorumlu tutulamaz."

This document has been prepared as free learning and teaching material (Open Educational Resource) and is published under the Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International license. To view a copy of this license, visit:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Bu belge,  cretsiz  ęrenme ve  ęretim materyali (A ık Eğitim Kaynağı) olarak hazırlanmıştır ve Atıf-Ticari Olmayan-Aynı Lisansla Paylař 4.0 Uluslararası lisansı altında yayınlanmaktadır. Bu lisansın bir kopyasını g r nt lemek i in aşağıdaki adresi ziyaret edin.

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Deaf Drivers

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER
2024-1-TR01-KA220-ADU-000246729
"Sign Language for Traffic and Driver Trainings"

FAALİYET ŞABLONU

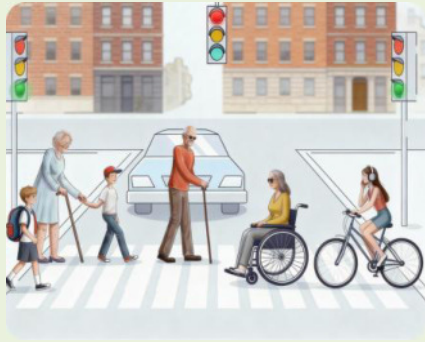
Modül	Modül 6. Trafikte Tehlike, Zarar ve Risk Algısı öğretim modülü (A.3.7.)
Faaliyet adı	Etkinlik 1. İncinebilir yol kullanıcıları ve riskler (Etkinlik 6.1)
Faaliyet özeti	Bu etkinliğin amacı sürücülerin özellikle en riskli yol kullanıcıları konusunda farkındalık sahibi olarak, bu yol kullanıcılarına yönelik muhtemel bazı risklerin tanımlanmasına teorik olarak destek olmaktadır. "İncinebilir yol kullanıcıları", hassas, savunmasız veya korunması şeklinde tanımlanmasına rağmen resmi belgelerde incinebilir olarak tanımlanmaktadır.
Konular	6. Trafikte Tehlike, Zarar ve Risk Algısı 6.1. İncinebilir yol kullanıcıları ve riskler 6.1.1. İncinebilir (hassas-savunmasız) yol kullanıcı tanıımı 6.1.2. Yayalar 6.1.3. Bisiklet ve elektrikli-elektriksiz skuter (kaykay) kullananlar 6.1.4. Motosiklet sürücüleri 6.1.5. Engelli bireyler 6.1.6. Yaşlı ve çocuklar
Yazar(lar)	Tarih: Versiyon:
Gözden Geçiren:	Tarih: Versiyon:

Etkinlik Senaryosu (Scenario of the Activity)

6. Trafikte Tehlike, Zarar ve Risk Algısı

6.1. İncinebilir yol kullanıcıları ve riskler

6.1.1. İncinebilir (hassas-savunmasız) yol kullanıcı tanıımı

Resim 1: İncinebilir Yol Kullanıcıları

İncinebilir Yol Kullanıcıları, farklı kelime ve kavramlar ile tanımlanabilmektedir. Örneğin, savunmasız, korunmasız, hassas ve incinebilir gibi tanımlar aslında temel olarak aynı yol kullanıcılarını ifade etmektedir. Bu grup içinde sürücüler yer almaz. Ancak başta yayalar olmak üzere, çocuklar, yaşlılar, engellileri, hayvanlar, bisikletliler, motosikletliler, kaykay veya elektrikli skuter kullananlar gibi farklı türden ve profilde yol kullanıcıları bulunmaktadır. Trafik güvenliği çalışmalarında, İncinebilir Yol Kullanıcıları (Vulnerable Road Users, kısaltma olarak- VRU) olarak adlandırılan bu gruba özel bazı koruma tedbirleri oluşturulmuştur.

Trafikte herkesin güvenli bir şekilde hareket etmesi esastır. Ancak bazı yol kullanıcıları, fiziksel özellikleri, yaş grupları veya taşıt kullanma biçimleri nedeniyle kazalara karşı daha savunmasızdır. İncinebilir yol kullanıcıları arasında yayalar, motosiklet, bisiklet veya elektrikli skuter (kaykay) kullananlar, engelli bireyler, yaşlılar ve çocuklar yer alır. Trafik güvenliği, herkesin ortak sorumluluğu olduğu asla unutulmamalıdır.

6.1.2. Yayalar

Yayalar, trafikte yüksek risk altında olan kullanıcılarından biridir. Bu nedene, yaya geçitlerinin doğru kullanımı, yayaların güvenliğini sağlamak için büyük önem taşır. Ancak, yayaların yaya geçitlerini kullanmaması veya trafik kurallarına uymaması kazalara neden olabilir. Öte yanda yayaların yeterince görünür olmaları gerekir. Özellikle gece saatlerinde veya kötü hava koşullarında yayaların fark edilmesini kolaylaştıracak tedbirlerin alınması gerekir.

Resim 2: Yayalar

Aynı zamanda, sürücülerin de yayalara karşı, dikkatli, duyarlı ve saygılı davranması trafik güvenliği açısından hayati önem taşır. Özellikle yaya geçitlerinin dışında karşıdan karşıya geçen yayaların her zaman olabileceğini bilerek araç sürmeleri gerekir. Bu nedenle sürücülerin bu ve benzer risklere karşı sürekli tedbirli ve hazır olmaları gerekir. Özellikle yaya geçitlerinde durmak ve yayalara geçiş hakkı tanımaları zorunludur.

- Sürücüler açısından yayalara yönelik riskler

- Karşıya geçmek için aniden ve kontrolsüz yola çıkabilirler.
- Yolun yanlış yönünde yürüyebilirler.
- Karşıdan karşıya yaya geçidi olmayan yerlerden geçebilirler.
- Karşıya geçerken veya yolda yürürken aniden durabilir veya geri dönebilirler.
- Karşıya geçerken koşarak gelebilir veya aniden koşmaya başlayabilirler.
- Trafik kurallarını bilmeyen yayalar olabilir.
- Dalgın ve dikkatsiz bir şekilde yürüyor olabilirler.

Bir sürücü olarak bu anlatılanlar ile birlikte daha fazla riskli davranış gösterme potansiyeli olan yayalara daha çok dikkat etmek ve onlara öncelikle yol vermek gerekir. Bu yaklaşım hayati derecede önemli bir tedbirdir.

6.1.3. Bisiklet ve elektrikli-elektriksiz skuter (kaykay) kullananlar

Resim 3: Kaykay ve Bisiklet

Bisiklet ve skuter (kaykay) kullananlar, trafikte hareketlilikleri ve küçük araç yapıları nedeniyle incinebilir yol kullanıcıları arasında yer alır. Bu kullanıcılar, araçlar arasında görünürlüklerinin düşük olması nedeniyle kazalara daha fazla maruz kalabilirler.

- Sürücüler açısından bisiklet ve elektrikli-elektriksiz skuter kullanmalara yönelik riskler

- Aniden ve kontrolsüz yola çıkabilirler.
- Yolun yanlış yönünde gidiyor olabilirler.
- Bisiklet yolu olsa bile bu yollardan aniden çıkış yapabilirler.
- Yolun solunda da bisiklet ve skuter sürebilirler.
- Kask, fren, ışıklandırma, zil (korna) gibi ekipman olmadan sürüş yapabilirler.
- Araçların arkasına takılıp asılarak yolculuk edebilirler.
- Kara yolunda, yanlış şeritte hareket edebilirler.
- İşaret vermeden ani dönüşler yapabilirler.
- Sessiz ve aniden sürüş alanına girebilirler.
- Trafik kurallarını bilmeyen bisikletli ve skuter kullananlar olabilir.
- Dalgın ve dikkatsiz bir şekilde yürüyor olabilirler.

6.1.4. Motosiklet sürücüleri

Motosiklet sürücüleri de incinebilir yol kullanıcıları arasındadır. Motosiklet kullanıcılarının, kask ve diğer koruyucu ekipmanların eksik kullanımı, olası kazalarda yaralanma riskini artırır. Motosiklet ile motorlu bisiklet temel taşıt özellikleri bakımından birbirlerinden farklı olsalar da, trafik kuralları ve geçiş hakkı bağlamında motosiklet grubu içinde tanımlanırlar. Motorlu bir taşıt motosikletler için karayolunda bisiklet yolu gibi özel bir yolları yoktur. Bu nedenle diğer motorlu taşıt kuralları motosiklet kullanıcıları için de geçerlidir.

Resim 4: Motosiklet

Motosikletler sepetli ya da 3 tekerli türleri olması bakımından da bisikletlerden ayrılırlar. Bu tür motosikletler için ayrı risk durumları söz konusudur. Motosikletlerin durma mesafesinin otomobilden daha azdır. Bunun yanında motosiklet sürücülerinin özellikle yağmurlu veya gece görüş mesafesinin otomobillerden farklı olması da önemli bir risk faktörüdür.

- Sürücüler açısından motosiklet sürücülerine yönelik riskler

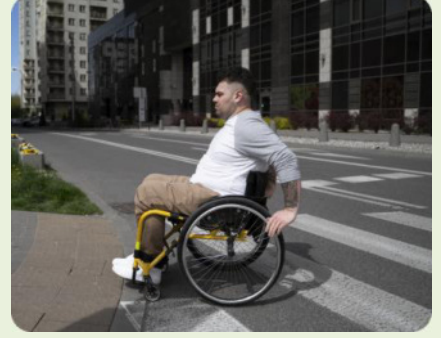
Resim 5

- Kask ve yeterli ekipman (dizlik, rüzgarlık, eldiven, ayna vb) olmadan motosiklet sürebilirler.
- Aşırı hızlı ve akrobatik hareketler yapabilirler.
- İki araç arasına girerek seyahat edebilir; duran ve hareket eden araçların arasına girebilirler.
- Motosiklette kurallara aykırı yük ve yolcu taşıyabilirler.
- Diğer motorlu taşıtlara göre görüş mesafesi daha az olabilir.
- Özellikle gece, yağmurlu ve karlı havalarda daha riskli olabilirler.
- Kara yolunda yanlış şeritte hareket edebilirler.
- İşaret vermeden ani dönüşler yapabilirler.
- Dalgın ve dikkatsiz bir şekilde sürüyor olabilirler.

6.1.5. Engelli bireyler

Engelli bireyler, trafikte özel koruma ve dikkat gerektiren incinebilir yol kullanıcılarıdır. Görme, işitme veya hareket kısıtlılığı gibi farklı engel türlerine sahip olan bu kişiler, trafikte diğer yol kullanıcılarına göre daha fazla risk altındadır. Erişilebilir altyapı eksikliği, örneğin yaya kaldırımlarının uygun olmaması, sesli trafik sinyallerinin bulunmaması veya engelli rampalarının yetersizliği, bu bireylerin güvenli hareket etmesini zorlaştırır.

Resim 6: Trafikte Engelli

Trafikte engelli bireylerin ihtiyaçlarına uygun düzenlemelerin yapılması, onların bağımsız ve güvenli bir şekilde hareket etmelerini sağlamak açısından önemlidir. Diğer sürücülerin ise engelli yol kullanıcılarına karşı daha dikkatli ve saygılı olması gerekmektedir.

Engelli bireyler, her zaman yol, geçiş ve trafik kuralları bakımından önceliğe sahiptir. Sürücülerin özellikle yayalar arasında engelli olma ihtimalini her zaman akıllarında tutmaları gerekir. Engelli işareti varsa ve engelli olduğunu fark ettiği tüm yol kullanıcılarına karşı ise nazık, sabırlı, kolaylaştırıcı ve yardımsever olmalıdır.

6.1.6. Yaşlı ve çocuklar

Resim 7: Yaşlı ve Çocuk

Yaşlı ve çocuklar, trafikte özellikle korunması gereken incinebilir yol kullanıcılarıdır.

Yaşlılar, reflekslerin yavaşlaması, görüş yeteneğinin azalması ve dikkat dağınıklığı gibi nedenlerle trafikte daha savunmasızdır. Görme ve işitme duyularının zayıflaması, karar verme sürelerinin uzaması gibi nedenlerle kazalara daha açık hale gelirler. Sürücülerin, yaşlıların bulunduğu alanlarda hızlarını düşürmeleri ve daha dikkatli davranmaları önemlidir.

Çocuklar ise trafik kurallarını tam olarak bilmedikleri ve ani hareketler yapma eğiliminde oldukları için korunması gereken bir diğer gruptur. Özellikle okul bölgelerinde, oyun alanlarında, parklara yakın alanlarda ve mesken bölgelerde sürücülerin daha fazla dikkat göstermesi gerekir.

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER
2024-1-TR01-KA220-ADU-000246729
“Sign Language for Traffic and Driver Trainings”

Sürücüler açısından yaşlı ve çocuk bireylere yönelik riskler

- Çocuklar top, balon veya benzer bir oyuncak peşinden koşuyor olabilirler
- Yaşlılar yavaş yürüyor, duymuyor ve az görüyor olabilirler
- Karşıya geçmek için aniden ve kontrolsüz yola çıkabilirler.
- Yolun yanlış yönünde yürüyebilirler.
- Karşıdan karşıya yaya geçidi olmayan yerlerden geçebilirler.
- Karşıya geçerken veya yolda yürürken aniden durabilir veya geri dönebilirler.
- Karşıya geçerken koşarak gelebilir veya aniden koşmaya başlayabilirler.
- Trafik kurallarını bilmeyebilirler.
- Dalgın ve dikkatsiz bir şekilde yürüyor olabilirler.

Sürücüler bu durumlara hazır olarak riskleri önlemeli, sabırla onlara kolaylık göstermeli, her an durmaya ve yavaşlamaya hazır olmalıdırlar.

Ölçme ve Değerlendirme

Ölçme ve Değerlendirme Şartlar

Bu eğitimde kursiyerlerin öğrenme düzeylerini ölçmek ve değerlendirmek amacıyla aşağıdaki şartların hazırlanması önerilmektedir.

- Kursiyerler tarafından anlaşılır, açık ve kısa soru metinleri hazırlanmalıdır.
- Sorular çoktan seçmeli test tekniği ile yalnız 1 doğru olacak şekilde 4 seçenek bulunmalıdır
- Sorular hazırlanırken işaret dili anlatımına uygun kavramlar kullanılmalıdır.
- Sorular bu eğitimde yer verilen bilgileri yansıtmalıdır.
- Testlerde cevap anahtarı ve puanlama anahtarı ayrı olarak hazırlanmalıdır.

Değerlendirme Testi

1- Aşağıdakilerden hangisi incinebilir yol kullanıcısıdır?

- A) Kamyon sürücüleri
- B) Otobüs kaptanları
- C) Yaya ve çocuklar
- D) Tamirciler

2- İncinebilir yol kullanıcılarının karayolunda karşılaştığı hangi risk diğerlerinden daha yüksektir?

- A) Uzun yol yorgunluğu
- B) Görünürlük ve fark edilme sorunu
- C) Yakıt tüketimi
- D) Araç bakımı

3- Motosikletliler için aşağıdakilerden hangisi riskli davranıştır?

- A) Yavaş araç sürmek
- B) Uygun hızda motosiklet kullanmak
- C) Trafik kurallarına uymak
- D) Kask ve ekipman olmadan motosiklet kullanmak

4- Yaya geçidinde sürücünün yapması gereken doğru davranış nedir?

- A) Yaya geçidine yaklaşırken hızlanmak
- B) Kornaya basmak
- C) Karşıya geçen yayayı beklemek
- D) Durmadan yola devam etmek

5- Aşağıdakilerden hangisi yaşlı bireylerin trafikte karşılaşılabileceği temel risklerden birisidir?

- A) Yaşlılar tecrübeli oldukları için kuralları daha iyi bilirler
- B) Yaşlılar hızlı ve çevik olabilirler
- C) Yaşlılar yavaş ve hasta olabilirler
- D) Yaşlılar çocukları çok severler

Cevap Anahtarı

1-C | 2-B | 3-D | 4-C | 5-C her soru 20 puan toplam 100 puan

Öz değerlendirme

Lütfen her ifadeyi değerlendirirken 1’den 5’e kadar bir puan verin:

1 = Hiç
katılmıyorum

2 = Katılmıyorum

3 = Kararsızım

4 = Katılıyorum

5 = Tamamen
katılıyorum

Değerlendirme İfadeleri	1	2	3	4	5
1. İncinebilir yol kullanıcılarını tanıyorum	☐	☐	☐	☐	☐
2. Yayalara öncelik vermem gerektiğini biliyorum	☐	☐	☐	☐	☐
3. Çocukların trafikte daha riskli olduğunu fark ediyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Bisikletlilere güvenli mesafe bırakıyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Engelli bireylerin trafikte zorlanabileceğini dikkate alıyorum	☐	☐	☐	☐	☐

Puanlama Anahtarı

21 – 25 puan: Bilgi düzeyiniz çok iyi. Trafik kurumları konusunda bilinçlisiniz.

16 – 20 puan: Bilginiz yeterli, ancak bazı alanlarda gelişime açıksınız.

11 – 15 puan: Orta düzey bilgiye sahipsiniz, destekleyici eğitim faydalı olacaktır.

6 – 10 puan: Bilgi düzeyiniz düşük, kapsamlı eğitim önerilir.

0 – 5 puan: Konuya yönelik farkındalık ve bilgi ciddi düzeyde yetersizdir.